

Jaarstukken 2022

Versie: Vastgesteld door Raad

29 juni 2023

Beheersmaatregelen:

We houden nauwlettend de ontwikkelingen op het gebied van de herijking bij door deel te nemen aan bijeenkomsten van het Ministerie en de VNG. De beïnvloeding is beperkt omdat de afweging van dergelijke besluiten op macro-niveau plaatsvindt. Uiteraard is er aandacht voor de effecten van individuele gemeenten.

Aangezien het effect zich pas in 2026 of later gaat voordoen is er nog enige tijd om op de ontwikkeling te anticiperen. Hopelijk kunnen we in de Kadernota 2024 een actueler beeld schetsen.

5. Kosten jeugdzorg

Risicobedrag € 1.500.000

Nadere omschrijving risico:

Landelijke ontwikkelingen

Om het jeugdhulpstelsel beter te laten werken en te zorgen voor meer financiële houdbaarheid werken het Rijk, de VNG en de gemeenten aan een hervormingsagenda. De gesprekken over de hervormingsagenda verlopen moeizaam. Het gezamenlijke streven is om in dit voorjaar tot besluitvorming te komen. De Hervormingsagenda is een belangrijk koersdocument voor de noodzakelijke aanpassingen in de jeugdzorg voor de middellange termijn. Amsterdam DUO zijn intussen druk doende met het treffen van maatregelen zoals het af- en ombouwen van gesloten jeugdhulp accommodaties naar kleinschalige voorzieningen, taakgericht financieren, minder bureaucratie en ruimte voor de professional.

Intensieve ambulante jeugdhulp (veiligheid en zorg)

Sinds 2016 koopt de gemeente Diemen diverse trajecten in op het gebied van jeugd en veiligheid en seksespecifieke hulpverlening. Het aanbod gaat niet om geïndiceerde specialistische jeugdhulp, maar de zwaarte van de problematiek is vergelijkbaar. Het gaat bijvoorbeeld om jongeren die een beroep (moeten) doen op intensieve begeleiding rondom thema's zoals grensoverschrijdend seksueel gedrag en/of seksueel misbruik. Daarnaast gaat het om jeugd- en veiligheidstrajecten. Het normbedrag uit 2016 voor het aanbod van trajecten op het gebied van jeugd en veiligheid en seksespecifieke hulpverlening (€ 60.060) wordt de afgelopen jaren structureel overschreden. Daarnaast zijn er een aantal relevante te verwachten ontwikkelingen in 2022, waardoor naar verwachting een groter beroep wordt gedaan op de trajecten, met name de seksespecifieke hulpverlening:

- Openen van gesprek en meer bewustwording rondom het onderwerp grensoverschrijdend gedrag;
- Een toename van aanmeldingen bij het centrum seksueel geweld als gevolg;
- De groei van de gemeente Diemen.

Complexiteit kosten

Ondanks getroffen maatregelen blijven de uitgaven specialistische jeugdhulp een financieel risico vormen, mede als gevolg van de open einde regeling, een stijging in de aantallen jeugdigen en de almaar toenemende complexe problematiek. Daarbij vormen de brede wettelijke taken en de verwijzers die niet onder onze aansturing functioneren zijn complicerende factoren.

Lumpsum financiering

Vanaf januari 2022 is het stelsel voor de (hoog) specialistische jeugdhulp gewijzigd, en daarmee ook de bekostigingssystematiek. Vanaf 2022 werken we met een lumpsum (taakgerichte financiering) richting kernpartners voor hoog-specialistische jeugdhulp (HSJH). In DUO-verband trekken wij hier samen met Amsterdam in op, zij zijn in 2021 al overgegaan op deze nieuwe manier van bekostigen. We zijn deelnemend in werkgroepen waarin de kernpartners ook deelnemen. Het integrale samenwerken kost tijd, aangezien de tien

kernpartners steeds meer als één collectief moeten gaan optreden. Veel aandacht gaat uit naar het proces van het herijken c.q. vaststellen van de lumpsumbedragen.

Indexering

Het kabinet stelt vanaf 2022 structureel € 94 miljoen beschikbaar aan gemeenten, opdat zij de financiële middelen hebben om de stijging van de zorgsalarissen in het sociaal domein mogelijk te kunnen maken. Het door het Rijk beschikbare gestelde bedrag van € 60.000 (1% van de begroting voor specialistische jeugdzorg) is echter onvoldoende om onderdelen binnen de jeugdzorg te indexeren.

Beheersmaatregelen:

Er is en wordt veel in gang gezet met als doel kosten voor de jeugdhulp te beheersen, zoals een taakgerichte manier van bekostigen van de hoog-specialistische jeugdhulp per 2022, uitbreiding contractmanagement, bevorderen van meer (specialistische) hulp dichtbij om dure trajecten te voorkomen, onderzoeken naar (kosten)effectiviteit van preventieve en algemene voorzieningen en bestandsanalyses. De financiële beheersbaarheid op het terrein van jeugdhulp wordt is ook onderdeel van het programma 'grip en controle binnen het sociaal domein'.

We zijn als gemeente verantwoordelijk voor de uitvoering van de Jeugdwet, maar hebben niet alles in de hand. De brede wettelijke taken, de open einde regeling en de verwijzers die niet onder onze aansturing functioneren zijn complicerende factoren. De uitgaven blijven daarom een financieel risico vormen, mede als gevolg van een stijging in de aantallen jeugdigen en de complexe problematiek.

In 2023 zal bovenop wat al plaatsvindt worden ingezet op:

1. Meer capaciteit inzetten op het onderdeel contractmanagement om het berichtenverkeer meer bij te laten zijn en dit ook periodiek te toetsen via ervaringscijfers. Mogelijk maandelijks of per kwartaal.
2. Het sturen op contractuele bepalingen dat een zorgaanbieder bijvoorbeeld max. 5 procent aan achtergestelde instroom mag verwerken op het oude jaar - tenzij er echt in de laatste maand een flink instroom is geweest aan cliënten. Dit dient ook juridisch te worden onderzocht of hetgeen haalbaar is.
3. Contractmanagement uitbreiden / intensiveren ook op segment B. Er zijn circa 144 zorgaanbieders in DUO-verband. Hierbij hoort is ook het terugdringen van stapeling via contractuele bepalingen is een vereiste.

6. Energiecrisis

Risicobedrag € 650.000

Nadere omschrijving risico:

In 2022 zijn de tarieven voor het leveren van energie (gas en elektriciteit) enorm gestegen door met name de oorlog in Oekraïne. Er is een schaarste aan aardgas en omdat de prijs van elektriciteit gekoppeld is aan de gasprijs zijn beide tarieven gestegen. Dit heeft grote gevolgen voor de burgers en bedrijven maar ook wij als gemeente merken dat de prijzen voor energie stijgen.

Een eerste voorlopige en grove inschatting is dat wij over aan energiekosten minimaal twee keer zoveel kwijt zijn dan nu is begroot (en verwerkt in deze jaarstukken). In 2022 is voor de uitgaven aan gas € 225.000 begroot en voor elektra € 430.000. Totaal dus € 650.000 aan meerkosten.

Beheersmaatregelen:

Voor de afrekening over 2022 zijn wij afhankelijk van gegevens van de energieleverancier. We verwachten deze afrekeningen eind maart 2023, vervolgens zullen wij de effecten van